

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi
részét illető közlemények, előfizetési és hirdetési di-
jak küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Felolós szerkesztő: Éder János.
Kiadó- és laptulajdonos: Weisz Márk.

Előfizetési díj:
Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.
Megjelen minden vasárnap reggel

A rendezett tanács.

E lap legutóbbi számában egy cikk jelent meg, amely két okból ellenzi azt a mozgalmat, hogy Csongrád ne maradjon gondnokság alatt, hanem visszaszerezze a boldogulás első feltételét; az önállóságot.

Az említett cikkely meglepő őszinteséggel mondja ki nyíltan, hogy a rendszervátoztatás a községi előljárásnál alkalmazott tisztviselőkre nézve azért nem előnyös, mert a rendezett tanácsnál ők kiesnek hivatalaikból.

Hát jó, hogy végre megláttuk a mumust, s most már meggyőződhetünk mindenki, hogy ez a rémséges veszedelem egy mese. Mert először is a kezelő személyzet változatlanul megmarad, sőt épen megjavul helyzetük, mert az állam 2 millió koronát vett fel már most is a költségvetésbe a városi tisztviselők fizetéseinek javítására, tehát ha helyesen akarnak eljárni, nekik kellene legelső sorban követelni és sürgetni, hogy állítsák vissza a rendezett tanácsot, mert akkor ők is jobb fizetéshez

jutnak az állam hozzájárulása folytán, amint az a vármegyékkel megtörtént.

A jegyzők is szintén nem félhetnek attól, hogy kiesnek hivatalukból, mert főjegyzőnek csak a jelenlegi főjegyző maradna meg, a második jegyző a gazdasági és pénzügyi tanácsnoki állást, a harmadik jegyző a rendőrkapitányi állást, a negyedik jegyző a békebirói állást töltené be.

Pályázó nem is lenne más, mert csak ottani illetőségűek pályázhatnak s ha tekintetbe vesszük, hogy a jegyzői jövedelem és fizetés mégis csak kevesebb, mint az új városi törvény által tervezett tanácsnoki állások fizetése, akkor ez az idegenkedés a rendezett tanácstól csakugyan a saját érdekük ellen történik.

A másik oka az idegenkedésnek az, hogy a város vezetése talán egy ember kezébe kerül, aki önkényűleg fog dirigálni, mert a polgármestert valami rémitő autokratának képzelik.

Nohát ebben is alaposan tévednek.

Épen ma, épen a községi szer-

vezetnél lehetne a vezető jegyző autokrata, mert 21 hivatalnok szavazattal rendelkezvén, a 45 tagból álló képviselőtestülettel az tehet egy kis ügyességgel és erőszakossággal, amit akar — holott a polgármester ha még egy Herkules vagy Bismark lenne is — nem tudná ugyanezt cselekedni, mert 200 emberből álló képviselő testületet nem lehet olyan könnyen az orránál fogva vezetni, mint azt ott tehetik, ahol analfabétákból áll a többség, akiknek viz vezeték, világitás nem kell.

Az a kérdés, hogy ki legyen tehát a polgármester?

Jobb választást nem tehetnének a csongrádiak, mintha az ottani járás derék főszolgabíráját választanák meg.

Igy azután azért sem kellene más vármegyébe menni embert keresni mert akadna ottan is elég derék ember, akinek méltó helye lenne a 200 tagú képviselőtestületben, ahol máshangon tárgyalnának akkor mint ma, mikor a legválogatottabb gorombaságokat kell az előadóknak eltűrni.

Dr. Hollósy.

T Á R C A.

Csak egy krajcár.

Irta: Fehér Jenő.

Háromszor is átkutattam a zsebemet. Szomorú voltam, mert ebédidő közeledett s a zsebek üresek voltak. Kifordítottam, befordítottam őket, sehol semmi. Végül szokatlan helyen, az egyik ritkán használt mellény zsebében a kezembe akadt valami. Egy krajcár, kis piszkos, fekete pénz, fénytelen és kellemetlen, zsíros tapintatú. Sok maszat ragadt rajta, arról a tömör koldustenyérről, amelyben vándorfutása alatt megfordult. Aranyak és nagy papírpénzek élete aránylag békés, néha hosszú időre menedéket találnak valamelyik vasszekrény hűvös ölében. Gonddal elrendezik őket. Az aranyakat tizenként, százanként papírosba csomagolják. A bankórol listiát vezetnek, pontos jegyzékbe veszik számukat, értéküket. Szeretet, tisztelet környezi őket ott, ahol megjelennek. A krajcár azonban csak nyugtot nem talál. Ki amint kapta, gyorsan tovább adja, mintha a tenyerét éget-

né a kicsi pénz. S minden kéz foltot hagy rajta. Szűz fénye hamar megtörik, egészen lekopik s hasonlatos lesz azokhoz a szegény, elnyűtt emberekhez, akik kerges tenyerükben leggyakrabban forgatják. A dolgos, sohasem pihenő, piszkos, fakó krajcár, a pénznek proletárja. Csak akkor értékes, hogyha sokadmagával van.

Ha század, ezred, tizezredmagával áll össze. De magára hagyatva számba sem vett semmi. Mit lehet csinálni egy krajcárral? Különösen ha az ember éhes, már itt az idő, amikor ebédelni szokott s hiába kutálja zsebeit. A kis piszkos, jelentéktelen pénzdarabnak nem akad társa. Lemondó keserűséggel forgattam a kis pénzt az ujjaim között és sóhajtottam nagy szomorúan:

— Csak egy krajcár!

Erre pedig, mily csudálatos, ime berzenkedni kezdett kezemben a kis pénz berzenkedett és megszólalt:

— Ne méltóztassék ilyen büszkén és lenézően nyilatkozni uraságnak! Különösen akkor, amidőn nélkülem miyel sem lenne gazdagabb, mint a templom egere. Uraságod is abba a tévedésbe esik, mint a templom egere; Uraságod

is abba a tévedésbe esik, mint a leg több igen tisztelt embertársa, a pénz csak akkor becsüli meg, hogyha elég sok arra, hogy inponáljon neki. És elfelejti, hogy a krajcár bármilyen kicsi, mégis csak érték és pénz, csakugy, mint a forint, a tizes és százás bangó. Minden nagy pénz nekünk, kicsi krajcároknak köszönheti azt, hogyha megbecsülik. Ne olyan hetvenkedve hát, tisztelt uraságod. Ha testvéreimet nem szórta volna az elmúlt éjszaka olyan pazarlóan szanaszét, most volna ebédje és nem nézné éhkoppal a deledő napot. Már ismertem valakit, aki igen megjárta, amiatt, hogy lenézte a krajcárt. Ennek az esetéből tanulhatna tisztelt uraságod. Igen is.

Az ebédéről már lemondtam. Más dolgom nem volt. Kérleltem hát a krajcárt, hogy ne haragudjék, s hízlekedve biztattam, mondaná el az esetet, amelyik számomra olyan tanulságos. Nehezen tudtam engedékenységre bizni a kis pénzt, mert nagyon ki volt fejlődve benne a proletár önérték. De végül belátta, hogy nem vagyok gőgös, rossz fiú, csak egy kicsit könnyelmű. s éppen most ebéd hiányában elkéseredett és végül is el-

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testület, megszünteti a köhögést, valdeket, éjjeli izmádat.

Tüdőbetegségek, harutok, szárazköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint ahogy értéktelen vizsátozatot is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Sváj)

„Roche”

Kapható orvos rendelésre a gyógyszerárakban — Ára Svájcban 4 — korona.

Megzavart lakodalom.

Brutális módon lett megzavarva Nagyistók András helybeli iparos leányának lakodalma a múlt hó 29-én.

Ósi szokáshoz híven az egyházi esketés után a meghívott vendégek Nagyistók András házában egybe gyűltek barátságos vacsorára s azt követő rendszerint reggelig tartó táncra és mulatozásra.

Valamiyel éjjel előtti időben megjelent a lakodalmi háznál négy jegény, névszerint két Muladi, valami Samu és Kása nevű hivatalos vendég (ugynevezett szűrés vendég) kik magyaros vendéglátó házi szokás szerint ettek-ittak s akkor felhívták a távozásra, hogy a meghívott vendégek fesztelenül tovább mutathassanak.

Ugy látszik ezek csak arra vártak, mert a négy közül valamelyiknek a kezében volt borral telt üveget a konyhajától nem messze lévő kerítéshez vágta jelt adván ezek szerint arra, hogy az előre megbeszélt terv szerint a lakodalmi vendégek szétkergetésére a támadás megkezdődjék, mert abban a pillanatban a magukkal hozott dorongokkal nem válogatva kit és mit ütnek ütlegeltek és szurkáltak mindenkit, oly annyira, hogy a házi gazda utcai kerítését véliamint nagykapuját szétroncsolták.

E közben a szobában volt asszony és gyerek nép siránkozott és remegett s mondhatni olyan fejtelenség támadt, hogy a higgadtabb része nem volt képes őket lecsillapítani.

Végre lecsendesedett a zaj s a lakodalmi vendégek nagy ámulatára az után hevert egy a támadók közül, ki irgalmatlanul verzik, s úgy látszik a vendégek közül egy az elszorított izgalom dacára ennek sebeit ahogy tudta hamarosan bekötözte, hogy el ne verezzon s a szobába bevitték, hogy az után meg ne fagyjon.

Erre való tekintettel a lakodalmi vendégek közül ketten elmentek a csendőrségért, hogy az életveszélyesen megsérültet hallgassa ki s kezdje meg a nyomozást. De úgy látszik a létszám csekélye miatt azok nem mentek ki akkor a helyszínére, s csak másnap kezdődött a hivatalos eljárás ellenük s bizonyára elmen a kedvük a jövőben ismételt ilyen brutális módon a lakodalmi ünnepet megzavarni.

UJDONSÁGOK.

— **Határozás.** A hét folyamán egy érdemes, közszeretben álló iparos fejezte be életét. Id. Réh József sütőiparos életének 61. évében jobblétre szenderült. A boldogult elnöke volt az Iparos olvasó-

mondta az esetet. — Ime a története:

— Volt egyszer egy ur, aki minden érdem nélkül sok pénzhez jutott. Vannak ilyen szerencsések, mert a pénz a maga vonalmában igen szeszélyes. Talán még szeszélyesebbek, mint a szép asszonyok, akik gyakran kinevetik azt, aki híven küzd értük, s aztán a legelső csavargó jött-ment karjaiba dobják magukat. A pénz is így tesz. Csaknem szabályszerűleg elkerüli azokat, akik verejtékező munkás fáradozással küzdenek érte. Egyesekhez pedig minden különösebb ok és érdem nélkül ragaszkodik. Vannak családok, amelyekben évszázadok óta apáról fiúra öröklődik az inakat megfeszítő, erős próbára tevő munka s a munkával együtt a szegénység. És vannak családok, amelyek ősi nemzedékeken keresztül tétlen jólétben élnek. A szóban forgó, szerencsés ur az utóbbi fajta családból származott.

A szerencsés urnak előbb meghalt a papája, maradt utána egy csomó pénz. Meghalt a nagypapája, maradt azután is egy csomó pénz. Azután meghalt még egy pár nagybácsi, nagynéni, mind pénzt hagyott a szerencsés urra, aki fiatalon,

körnek, alelnöke az ipartestületnek és több ízben ipariskolai bizottsági tag. Minden tiszteletbeli állását ambícióval, munkaszeretettel töltötte be. Előzékeny modora széles körben közszeretetté tette. Halálával nagy családot borított gyászba. Temetése f. hó 11-én d. u. nagy részvét mellett ment végbe. — Áldás és béke poraira!

— **Közművelődési felolvasás.** December hó 20-án vasárnap d. u. 4 órakor lesz a III. közművelődési felolvasás. Műsora a következő: 1. Eredeti költemény, írta R. Papp Miklós, előadja Sólva Macza 2. Felolvasás, tartja dr. Sörös Miklós. 3. Rab asszony, költemény Kiss Józseftől, szavalja Oser Lipótné. 4. Adalékok a nő kulturtörténetéhez. Közli dr. Bände Zoltán.

— **Községi mézárászok.** Mint tudvalevő a községi képviselőtestület Justin tanácsnok indítványára még a múlt hónapban elfogadott egy indítványt, melyben a községi mézárászok azonnali felállítását mondta ki. Ez igen okos és életrevaló határozat lenne, amilyent már régen hoztak, de egy kis bibije van úgy látszik ennek is. Mint a világítás ügye, akként alszik ez is, Midőn a községi mézárászok felállítása kimondatott, a mézárások rögtön leszállították a husárait. A héten pedig, mivel már talán nincs mitől félni, újra vérszemet kaptak és az árakat „mérésékeltén emelték. Ideje lenne, hogy ha hoz határozatot a képviselőtestület, az meg is valósítsák. Rendezett tanács esetén ilyen taktikázások nem fordulnának elő.

— **Télefondíjak leszállítása.** A kereskedelemügyi miniszteriumban komolyan foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogy a telefonhasználati díjakat leszállítsák. Mint értesültünk, már dolgoznak is azon a rendeleten, amely a díjak leszállítását szabályozza, sőt hír szerint a rend már január 1-én életbe is lépne. Hogy ez a rendelet mit jelentene a telefon kiterjesztésében aze felesleges is bővebben magyarázni. Tudjuk azt nagyon jól, hogy a teleion nagyobb mérvű bevezetésének eddig csupán csak az az egy körülmény állja útját, hogy sokan drágálották. Amint tehát a díjak lefognak szállani, a telefon előfizetők száma s míg így egyrészt a telefon áldásos hasznát nagyobb körben élvezik, addig másrészt a postakincstár is a megsokszorozott előfizetők száma után nagyobb jövedelmet lát. Mindenképpen tehát csak öröndetes reformnak kell üdvözölni a díjak leszállítását s csak azt

életerősen állt a világban, hogy gondatlanul élveze a töméntelen vagyont.

A szerencsés ur születésétől fogva semmit sem csinált. A sok biztos pénz reményében felesleges volt, hogy egészségét rongálja valamivel. Urnak nevelődött, mert van-e nagyobb ur, mint az, akinek annyi pénze van, hogy dolgoznia sem muszáj? És amint a sok pénzt megkapta, hozzá látott, hogy még nagyobb ur legyen, Tele kézzel szórta a pénzt, hogy minden élvet megvásároljon, ami megvásárolható, s vajjon mi az, amit e föld kerékén csengő pénz értékkel megvenni nem lehet? A pénz pedig a nagy költsékezés dacára sem fogyott. Mert a pénz nyájastermészetű jószág, nem szeret szétforgácsolódva, egyes darabokban vándorolni, hanem odatöpu, ahol társakra talál. Így élt a szerencsés ur baj és gond nélkül egészen addig, amíg meg nem sértett egy krajcárt. A sértés így történt:

Az urnak egy arany kellett, csillogó értékes, szép arany, hogy kifizessen valamit. Zsebébe nyult, keresgélte a pénzek között, s az arany helyett kezébe akadt egy zsiros, piszkos, tönkre fogdosott krajcár...

az egyet óhajjuk, hogy mihamarább megtörténjék.

— **Gyilkosság.** A múlt hó 19-én Battonyához tartozó csanádmezei tanyán Petrovics Istvánt Heziosán Oresztio bérest ismeretlen tettesek meggyilkolták. Ellop-tak 2 lovat 1 kocsit 1 subát és 3 lópokrócot.

— **Jön a gyufa monopólium.** A kormány komolyan foglalkozik azzal a gondolattal, hogy a gyufagyártást állami monopóliummá tegye. Ugy a magyar, mint az osztrák pénzügyminiszteriumban már megindultak az előzetes munkálatok a gyufagyárak átvétele tárgyában. Az ugynevezett foszfor-tilalom is siettet, hogy az állam tegye a kezét a gyufagyártásra, mert a magánipar nem képes a foszfor-tilalom mellett megállani. Azonkívül a várható jövedelem is kecségteti a kormányokat a monopóliumnak minél előbbre való megvalósítására.

— **A tengeri soronkívüli szállítása.** Szerényi József államtitkár rendeletet intézett az önálló vasutak igazgatóikhoz, a melyben hiatkozva arra, hogy több kereskedelmi és iparkamara, valamint az országos magyar kereskedelmi egyesület azt kérte, utasítanak a hazai vasutak az iránt, hogy a morzsolt állapotban feladásra kerülő új termésű friss tengeri sorrenden kívül szállíttassék, illetőleg ilyen küldemény szállítása körül a többi hazai vasutak is ugyanazt az eljárást kövessék, amely a m. kir. államvasutakon évek óta gyakorlatban van, elrendeli, hogy a morzsolt állapotban feladásra kerülő új termésű friss tengeri az október hó 15-től február végéig terjedő időszakban ugyan olyan eladás alá essék, mint azok a könnyen romolható áruk, melyeknek gyors szállítása közérdeket képezvén s az üzletszabályok 56 szakaszának 4 bekezdésében foglalt rendelkezések alapján a vasutakon, midőn ennek szüksége felmerül, sorron kívül szállíttatnak.

— **A múlt heti vásárunk.** A m. héten megtartott állatvásáron a felhajtás a következő volt. Felhajtott 661 marha, ebből elkelt 301 drb. Eladásra került 560 ló, ebből elkelt 241 drb. Felhajtott 242 juh, ebből elkelt 41 drb. Eladásra került 814 sertés, ebből eladatott 450 drb. A kirakódó vásár egész egyenye volt.

— **Figyelmeztetés.** A karácsonyi és újevi rendkívüli csomagforgalom ideje alatt a küldeményeknek késedelem nélkül való kezelése csak egy biztosítható, ha a közönség a csomagolásra és címzésre vonatkozó postai szabályokat betartja.

— Csak egy krajcár, — mondta bosszusan a szerencsés ur és megvetően eldobta magától. A krajcár haragosan, lármásan pendült egyet a kövezeten, de a szerencsés ur nem törődött vele.

— Önök azt hiszik — világosított fel az én mesemondó krajcárom, hogy a pénz élettelen, holt anyag. Pedig nagyon csalódnak, a pénznek lelke van. Csalárd lenyűgözhető, emberies ésszel béklyóba nem fogható lélek lakik benne, aki gyakran keservesen megcsufolja önöket, anélkül, hogy valamit is sejtjenek róla. Ami a szerencsés ur sorsa futásából is mindjárt világos lesz ön előtt.

A krajcár lelke fölfőrt a gyalázat miatt, amely érte. A krajcár lelke bosszút fogadott. Akivel pedig ez történt, vigyázzon, mert a pénzben lakozó lélek nagy, hatalmas és könyörtelen.

A szerencsés urtól egyszerre futni kezdtek a pénzek. Előbb a krajcár, aztán a krajcárokat követék a forintok és a százatok is. Nem úgy történt, mint eddig, hogyha a könnyelműsáma kidobta a pénzt az ajtón, az visszajött az ablakon hanem ajtó ablakon keresztül egyszerre ömlött, áramlott tőle el a pénz. Előbb

Vidéki vagyok

Női ruha szabást és varrást tanítok mérsékelt ár mellett a legújabb **Angol és Francia divat szerint**. Értekezhetni lehet lakásomon, Templom-utca, Kovács Elemér jegyző ur házában. Ugyan ott két-három varróleányt is felveszek tanoncúl.

Szőlő-oltványokat
szállít, fajjisztaért ótállva legtdusabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert

Kaküllömenti első szőlőoltványtelep
Tulajdonos; **Kaspari Frigyes.**
Medgyes 74 sz. Nagyküküllő megye.
Tessék képes árjegyzéket kérni! Az árjegyzékben található az ország minden rétegéből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhethet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról

Köhögés!

Aki az egészségét szereti, az megóvja.
5500 hiteles bizonylatok bizonyítják segélyt hozó eredményt.
Kaiser-féle MELL-KARAMELLÁKRA
a három hársfáról.
Orvosilag kipróbálva és ajánlva köhögés, rekedtség, katarus, elnyálkésodás, görcs és számarhurutos bántalmaknál.
Egy csomag 20 fill. Egy üveg 80 fill.
Csongrádon kapható: Wiesner Lajos, Löw Adolf és Barna Henrik urak gyógyszerüzében.

KIADÓ HELYSÉG.

Dr. Buck Herman piactéri házában a következő helyiségek kiadóak.

- 3 utcai tűzlethelyiség,
- 1 nagy utcára nyíló pince,
- 1 jégverem.

Fehér és kék evő

BURGONYÁT

bárminő mennyiségben eladók

Bartha István,
terménykereskedő,

Brassó.

Egy jó karban lévő
asztali takaréktűzhely és egy kályha

minden elfogadható áron eladó, hol megmondja a kiadóhivatal.

Nycmatott a kiadótulajdonos: Weisz Márk könyvnyomdájában Csongrádon. 1908.

Ajánlok

szalonnát, zsírt, füstölt húsokat, kolbászokat és jó, száraz házi szappant, napi árban

Garai Akos ARADON.

AZ „ÜSTÖKÖS“

a legjobb magyar vicclap. Hetenként 20 oldal, színes képek.

Minden új előfizető, ki most fizet elő az „Üstökös“-re ha csak 1/4 évig is ingyen kapja a tavalyi 1907. évi teljes bekötött évfolyamát, csak a bekötésért számítunk fel 2 koronát. Kívánatra megküldjük az 1908. január 1-től megjelent számokat is 3 koronáért.

Előfizetési árak:

1/4 évre (okt. dec.)	3 kor.
1/2 „	6 „
1 „	12 „

Utalvány cím:

„Üstökös“ kiadóhivatala
Budapest.

Réthy-féle ^{pemetefű} cukorkánál.

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félét kérjük, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak Réthy-félét fogadjunk el.

Sirup pagliano a legjobb vértisztítószer. Feltalálója Girolamo Pagliano florenci tanár 1828 óta állítja elő. Sirup Girolamo Pagliano a legjobb és legbiztosabb hashajtószer, mely 1838 óta sok ezer családnál a legjobb ereménnyel használták. Orvosi rendeletre minden jobb gyógyszerüzében kapható. Megszünteti a székrekedést és annak következményét, mint vértörődést a fejbe. stb. elő. Mozdítja az anyagcserét és vértisztítóan hat bőrképzések csuz. köszvényndél ötb. Megrendelések intézendők Girolamo Pagliano tanár, Fiorenza, A 11 Via Pandolfini. Elismerő levelekkel és prospektust ingyen és bérmentve küld a vezérképviselőség Dr F. Herzig Wien IX. Löblichgasse 4. Gyógyszerárak főlerakatként kedvző feltételek mellett keresztetnek.

Ifj. Zsoldos Ferenc üzlettelepén, Szentesen

mindenféle építkezési anyagok, ugymint épületfa minden fajta téglia és cserép bármily mennyiségben

a legjutányosabb árban kaphatók.

Karácsonyi és újévi ajándék.

A közelgő karácsony és újév alkalmából ajánlom dusan felszerelt raktáromat kapható

Diszkutésü könyvek a hazai jeles íróktól. Ifjúsági iratok, képeskönyvek mindenkoru gyermekek számára.

Emlékkönyvek, fénykép- és képeslevelezőlap albumok, Karácsonyi díszek. Ugyancsak az ünnepek alkalmára érkeztek **a legújabb képeslevelező-lapok** nagy választékban. Fényezett és helyi levelezőlapok olcsó bevásárlási forrása.

Nagy választék az 1909 évre szóló naptárakban

A t. közönség szives pártfogását kéri

Weisz Márk

könyvkereskedő.